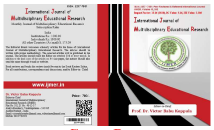
Cover Page

INTERNATIONAL JOURNAL OF MULTIDISCIPLINARY EDUCATIONAL RESEARCH
ISSN:2277-7881(Print); IMPACT FACTOR :10.16(2026); IC VALUE:5.16; ISI VALUE:2.286
Peer-Peer Reviewed, Refereed & Open Access International Journal - As per UGC Norms
(Fulfilled Suggests Parameters of UGC by IJMER)
Volume:15, Issue:9(2), September 2026
Scopus Review ID: A2B96D3ACF3FEA2A
Article Received: Reviewed: Accepted
Publisher: Sucharitha Publication, India
Online Copy of Article Publication Available: www.ijmer.in

వేంపల్లి గంగాధర్ కథలు – సామాజిక ప్రయోజనం, జీవన చిత్రణ

బాపన శివమ్మ
తెలుగు అధ్యాపకురాలు
SKR & SKR ప్రభుత్వ మహిళా కళాశాల (A), కడప,
కడప జిల్లా.

సారాంశం(Abstract):-

వేంపల్లి గంగాధర్ కథాసాహిత్యంలో జీవితం–సమాజం–మనిషి అనే మూడు అంశాలు పరస్పర సంబంధంతో వ్యక్తమవుతాయి. ఆయన కథల్లో సామాన్య ప్రజల జీవితం, గ్రామీణ జీవన వాస్తవికత, పేదరికం, ఆర్థిక సమస్యలు, కుల–వర్గ అసమానతలు, కుటుంబ సంబంధాలు, స్త్రీల సమస్యలు, యువత ఎదుర్కొనే విద్య–ఉపాధి సమస్యలు, వలసలు, మారుతున్న జీవన విలువలు వంటి సామాజిక అంశాలు సహజంగా చిత్రించబడ్డాయి.

రచయిత సామాజిక సమస్యలను కేవలం ఉపన్యాసాత్మకంగా కాకుండా సాధారణ మనుషుల జీవిత అనుభవాలు, సంఘర్షణలు, ఆశలు, నిరాశలు, బాధలు వంటి అంశాల ద్వారా ఆవిష్కరిస్తారు. అందువల్ల ఆయన కథల్లో సామాజిక సమస్యలతో పాటు మానవీయ స్పందన కూడా ప్రధానంగా కనిపిస్తుంది. ప్రేమ, దయ, సహానుభూతి, ఆత్మగౌరవం, త్యాగం, పరస్పర సహకారం, సామాజిక బాధ్యత వంటి మానవతా విలువలకు ఆయన కథలు ప్రాధాన్యం ఇస్తాయి.

గంగాధర్ కథల్లోని గ్రామీణ భాష, స్థానిక పదజాలం, నుడికారాలు, ఆచార వ్యవహారాలు, వృత్తులు, జీవన విధానాలు ప్రాంతీయ జీవన సంస్కృతిని ప్రతిబింబిస్తాయి. వ్యక్తి జీవితాన్ని కుటుంబం, ఆర్థిక పరిస్థితులు, సామాజిక విలువలు, సంప్రదాయాలు, పరిసరాల నుంచి వేరుచేయకుండా చిత్రించడం ఆయన జీవన చిత్రణలోని ప్రత్యేకత. సంప్రదాయం–ఆధునికత, వ్యక్తి–సమాజం, కుటుంబం–వ్యక్తి మధ్య సంఘర్షణలను కూడా ఆయన కథలు ప్రతిబింబిస్తాయి.

అందువల్ల వేంపల్లి గంగాధర్ కథలు కేవలం వినోదాన్ని అందించే రచనలు కాకుండా సామాజిక వాస్తవికతను ప్రతిబింబించే సాహిత్య దర్పణాలుగా నిలుస్తాయి. జీవన వాస్తవికత ద్వారా సామాజిక సమస్యలను గుర్తించి, పాఠకుడిలో మానవీయ స్పందన, సామాజిక చైతన్యం, విమర్శనాత్మక ఆలోచనలను పెంపొందించడం ఆయన కథాసాహిత్యంలోని ప్రధాన సామాజిక ప్రయోజనంగా చెప్పవచ్చు.

కీలక పదాలు (Key words):-

వేంపల్లి గంగాధర్- కథాసాహిత్యం - జీవన చిత్రణ - సామాజిక ప్రయోజనం -సామాజిక వాస్తవికత - మానవతా దృక్పథం - సామాన్య ప్రజల జీవితం- గ్రామీణ జీవితం - పేదరికం- ఆర్థిక సమస్యలు - కుల–వర్గ అసమానతలు - కుటుంబ సంబంధాలు - మానవ సంబంధాలు - స్త్రీ జీవిత చిత్రణ- యువత సమస్యలు - విద్య–ఉపాధి, వలసలు - మానవతా విలువలు - సామాజిక చైతన్యం - స్థానిక భాష–సంస్కృతి - వ్యక్తి–సమాజ సంబంధం - సంప్రదాయం–ఆధునికత - జీవన వాస్తవికత - సామాజిక సమస్యలు - సామాజిక సందేశం - పాఠకుడిపై ప్రభావం - సాహిత్య ప్రయోజనం.

పరిచయం:- వేంపల్లి గంగాధర్ కథాసాహిత్యంలో సమాజం, మనిషి, జీవితం అనే మూడు అంశాలు పరస్పర సంబంధంతో కనిపిస్తాయి. సమాజానికి దూరంగా నిలబడి జీవితాన్ని పరిశీలించడం కాకుండా, సమాజంలో జీవిస్తున్న సాధారణ మనుషుల అనుభవాలను, వారి సమస్యలను, ఆశలను, ఆకాంక్షలను, సంఘర్షణలను దగ్గరగా పరిశీలించి వాటిని కథా వస్తువులుగా మలచడం ఆయన రచనా లక్షణంగా

Cover Page

INTERNATIONAL JOURNAL OF MULTIDISCIPLINARY EDUCATIONAL RESEARCH
ISSN:2277-7881(Print); IMPACT FACTOR :10.16(2026); IC VALUE:5.16; ISI VALUE:2.286
Peer-Peer Reviewed, Refereed & Open Access International Journal - As per UGC Norms
(Fulfilled Suggests Parameters of UGC by IJMER)
Volume:15, Issue:9(2), September 2026
Scopus Review ID: A2B96D3ACF3FEA2A
Article Received: Reviewed: Accepted
Publisher: Sucharitha Publication, India
Online Copy of Article Publication Available: www.ijmer.in

చెప్పవచ్చు. ముఖ్యంగా గ్రామీణ, మధ్యతరగతి, పేద, అట్టడుగు వర్గాల ప్రజల జీవన పరిస్థితులు ఆయన కథల్లో సహజత్వంతో ప్రతిఫలిస్తాయి. అందువల్ల ఆయన కథలు కేవలం వినోదాన్ని అందించే కథలు కాకుండా, సమాజంలోని వాస్తవ పరిస్థితులను పాఠకుడికి పరిచయం చేసే సామాజిక దర్పణాలుగా నిలుస్తాయి.

ఈయన కథల్లోని సామాజిక ప్రయోజనాన్ని పరిశీలించిచూస్తే రచయితకు ఉన్న మానవతా దృక్పథం స్పష్టంగా అర్థమవుతుంది. సమాజంలోని అసమానతలను, అన్యాయాలను, వివక్షను, పేదరికాన్ని, అణచివేతను, మానవ సంబంధాలలో ఏర్పడుతున్న మార్పులను ఆయన కథా సంఘటనల ద్వారా వ్యక్తం చేశారు. సమస్యను నేరుగా ఉపన్యాస రూపంలో చెప్పకుండా, ఒక కుటుంబం, ఒక వ్యక్తి లేదా ఒక చిన్న సంఘటనను కథగా మలచడం ద్వారా దాని వెనుక ఉన్న విస్తృతమైన సామాజిక వాస్తవాన్ని పాఠకుడు అనుభూతి చెందేలా చేశారు. ఈ విధానం వల్ల కథకు కళాత్మకతతో పాటు సామాజిక ప్రయోజనం కూడా ఏర్పడుతుంది.

1. సామాన్య ప్రజల జీవన చిత్రణ:-

వేంపల్లి గంగాధర్ కథల్లో ప్రధానంగా కనిపించే అంశాలలో సామాన్య ప్రజల జీవితం ఒకటి. సమాజంలోని ఉన్నత వర్గాల జీవితాలకంటే సాధారణ ప్రజల దైనందిన జీవితానికి ఆయన ఎక్కువ ప్రాధాన్యం ఇచ్చారు. జీవనోపాధి కోసం కష్టపడే వ్యక్తులు, కుటుంబ బాధ్యతలతో సతమతమయ్యే మనుషులు, ఆర్థిక సమస్యలను ఎదుర్కొనే కుటుంబాలు, సామాజిక ఒత్తిళ్ల మధ్య జీవించే వ్యక్తులు ఆయన కథల్లో కనిపిస్తారు.

సామాన్య మనిషి జీవితంలోని చిన్న సంఘటనలకే కథా ప్రాధాన్యం కల్పించడం ద్వారా మనిషి జీవితం యొక్క అసలు స్వరూపాన్ని ఆవిష్కరించారు. సాధారణంగా సాహిత్యంలో చిన్నదిగా భావించబడే అనుభవాల వెనుక కూడా పెద్ద సామాజిక సత్యాలు దాగి ఉంటాయని ఆయన కథలు తెలియజేస్తాయి. ఒక వ్యక్తి ఎదుర్కొనే కష్టం అతని వ్యక్తిగత సమస్య మాత్రమే కాకుండా, అతను జీవిస్తున్న సామాజిక, ఆర్థిక పరిస్థితులతో ముడిపడి ఉంటుందని ఈయన కథలు తెలియజేశాయి.

2. గ్రామీణ జీవన వాస్తవికత:-

గంగాధర్ కథల్లో గ్రామీణ జీవితం ఒక ముఖ్యమైన నేపథ్యంగా నిలుస్తుంది. గ్రామీణ ప్రాంతాల్లోని ప్రజల జీవన విధానం, వృత్తులు,ఆర్థిక పరిస్థితులు, కుటుంబ సంబంధాలు, సామాజిక సంబంధాలు, స్థానిక ఆచార వ్యవహారాలు మొదలైనవి ఈయన కథల్లో సహజంగా . గ్రామీణ జీవితాన్ని కేవలం అందమైన ప్రకృతి దృశ్యాలకే పరిమితం చేయకుండా, అక్కడి ప్రజలు ఎదుర్కొనే వాస్తవ సమస్యలను కూడా రచయిత ఆవిష్కరిస్తారు.

గ్రామీణ సమాజంలో వ్యక్తి జీవితం కుటుంబం, బంధుత్వం, వృత్తి, ఆర్థిక పరిస్థితి, సామాజిక సంబంధాలతో బలంగా ముడిపడి ఉంటుంది. ఈ పరస్పర సంబంధాల ప్రభావం వ్యక్తి నిర్ణయాలపై ఎలా ఉంటుందో గంగాధర్ కథల్లో గమనించవచ్చు. గ్రామీణ జీవితం పట్ల రచయితకు ఉన్న అనుభవం, పరిశీలనా దృష్టి కారణంగా అక్కడి వాతావరణం కథల్లో కృత్రిమంగా కాకుండా సహజంగా కనిపిస్తుంది.

3. పేదరికం మరియు ఆర్థిక సమస్యలు:-

పేదరికం మనిషి జీవితాన్ని అనేక విధాలుగా ప్రభావితం చేస్తుంది. ఆర్థిక వనరుల కొరత కుటుంబ సంబంధాలను, విద్యను, ఉపాధిని, వ్యక్తిగత నిర్ణయాలను ప్రభావితం చేస్తుంది. గంగాధర్ కథల్లో ఆర్థిక ఇబ్బందులు ఎదుర్కొనే వ్యక్తుల జీవితం సానుభూతితో చిత్రించబడింది.

పేదరికాన్ని కేవలం డబ్బు లేకపోవడంగా కాకుండా, అది వ్యక్తి ఆత్మగౌరవాన్ని, సామాజిక స్థితిని, కుటుంబ సంబంధాలను ప్రభావితం చేసే పరిస్థితిగా రచయిత చూపించారు. ఆర్థికంగా బలహీనమైన వ్యక్తులు ఎదుర్కొనే అవమానాలు, నిరాశలు, అవసరాలు, రాజీలు వంటి అంశాలు కథల్లో మానవీయ కోణంలో ప్రతిఫలిస్తాయి. దీనివల్ల పాఠకుడికి పేదల పట్ల సానుభూతితో పాటు, పేదరికానికి దారితీసే సామాజిక పరిస్థితులపై అవగాహన కలుగుతుంది.

Cover Page

INTERNATIONAL JOURNAL OF MULTIDISCIPLINARY EDUCATIONAL RESEARCH
ISSN:2277-7881(Print); IMPACT FACTOR :10.16(2026); IC VALUE:5.16; ISI VALUE:2.286
Peer-Peer Reviewed, Refereed & Open Access International Journal - As per UGC Norms
(Fulfilled Suggests Parameters of UGC by IJMER)
Volume:15, Issue:9(2), September 2026
Scopus Review ID: A2B96D3ACF3FEA2A
Article Received: Reviewed: Accepted
Publisher: Sucharitha Publication, India
Online Copy of Article Publication Available: www.ijmer.in

4. కుల, వర్గ అసమానతల ప్రతిఫలనం:-

సమాజంలో వ్యక్తుల మధ్య ఏర్పడే కుల, వర్గ, ఆర్థిక భేదాలు మానవ సంబంధాలను ప్రభావితం చేస్తాయి. గంగాధర్ కథల్లో ఇలాంటి సామాజిక విభజనల ప్రభావం ప్రత్యక్షంగా మరియు పరోక్షంగా కనిపిస్తుంది. ఒక వ్యక్తి సామాజిక స్థానం అతని అవకాశాలను, సంబంధాలను, గౌరవాన్ని ప్రభావితం చేసే విధానాన్ని కథా సందర్భాల ద్వారా రచయిత సూచించారు.

కులం లేదా వర్గం ఆధారంగా వ్యక్తి విలువను నిర్ణయించడం, ఆర్థిక స్థితి ఆధారంగా మనుషులను అంచనా వేయడం వంటి ధోరణులు మానవ సమానత్వానికి విరుద్ధమైనవని కథలలోని అంతరార్థం తెలియజేస్తుంది. ఈ విధంగా కథలు సామాజిక చైతన్యాన్ని పెంపొందించే సాధనాలుగా పనిచేస్తాయి.

5. కుటుంబ జీవితం మరియు మానవ సంబంధాలు:-

గంగాధర్ కథల్లో కుటుంబం ఒక ముఖ్యమైన జీవన వ్యవస్థగా కనిపిస్తుంది. భార్యాభర్తల సంబంధం, తల్లిదండ్రులు–పిల్లల అనుబంధం, అన్నదమ్ముల మధ్య సంబంధాలు, బంధుత్వం, కుటుంబ బాధ్యతలు వంటి అనేక అంశాలు కథా వస్తువులుగా కనిపిస్తున్నాయి.

కుటుంబంలో ప్రేమ, అనురాగం, బాధ్యత, త్యాగం వంటి సానుకూల విలువలతో పాటు అపార్థాలు, ఆర్థిక ఒత్తిళ్లు, స్వార్థం, ఆధిపత్య భావన, తరాల మధ్య అంతరం వంటి సమస్యలు కూడా చోటుచేసుకున్నాయి. ఈ కారణంగా ఆయన కథల్లో కుటుంబమనేది ఒక స్థిరమైన, సమస్యలులేని వ్యవస్థగా కాకుండా నిరంతరం మారుతున్న సామాజిక సంస్థగా కనిపిస్తుంది.

6. స్త్రీ జీవిత చిత్రణ:-

స్త్రీ జీవితానికి సంబంధించిన సమస్యలు కూడా సామాజిక ప్రయోజనాన్ని కలిగించే అంశాలుగా గంగాధర్ కథల్లో కనిపిస్తాయి. కుటుంబ బాధ్యతలు, ఆర్థిక పరిమితులు, సామాజిక నియమాలు, సంబంధాలలోని అసమానతలు వంటి అంశాల ప్రభావం స్త్రీ జీవితంపై ఎలా పడుతుందో కథా సందర్భాల ద్వారా తెలిపారు.

స్త్రీని కేవలం కుటుంబ పాత్రకే పరిమితం చేయకుండా, ఆమెకు స్వంత ఆలోచనలు, భావాలు, ఆకాంక్షలు, ఆత్మగౌరవం ఉన్న వ్యక్తిగా చూడటం మానవతా దృక్పథాన్ని సూచిస్తుంది. స్త్రీ జీవితంలోని అంతర్గత సంఘర్షణలను చిత్రించడం ద్వారా కుటుంబం, సమాజం స్త్రీపై విధించే ఆంక్షలను పాఠకుడు ప్రశ్నించేలా ఈయన కథలు ప్రేరేపిస్తాయి.

7. విద్య, ఉపాధి మరియు యువత సమస్యలు:-

ఆధునిక సమాజంలో విద్య, ఉపాధి యువత జీవితాన్ని ప్రభావితం చేసే ప్రధాన అంశాలు. విద్య ద్వారా జీవితంలో ఎదగాలనే ఆకాంక్ష, ఉపాధి కోసం ఎదురుచూపులు, అవకాశాల కొరత, ఆర్థిక పరిస్థితుల కారణంగా ఏర్పడే పరిమితులు వంటి అంశాలు సామాజిక వాస్తవికతలో భాగంగా ఉంటాయి.

గంగాధర్ కథల్లో యువత ఎదుర్కొనే సమస్యలను పరిశీలించినప్పుడు వ్యక్తిగత ఆశలకు, సామాజిక పరిస్థితులకు మధ్య ఏర్పడే సంఘర్షణ కనిపిస్తుంది. చదువుకున్నంత మాత్రాన అవకాశాలు లభించకపోవడం, కుటుంబ బాధ్యతలు ఆశలను ప్రభావితం చేయడం, ఉపాధి కోసం చేసే ప్రయత్నాలు వంటి అంశాలు సమకాలీన జీవన సమస్యలను ప్రతిబింబిస్తాయి.

8. వలసలు మరియు జీవన మార్పులు:-

ఆర్థిక పరిస్థితులు, ఉపాధి అవకాశాలు, కుటుంబ అవసరాలు వంటి కారణాలతో గ్రామీణ ప్రాంతాల నుంచి పట్టణాలకు జరిగే వలసలు ఆధునిక సామాజిక జీవితంలో ఒక ముఖ్యమైన పరిణామం. వలసల వల్ల వ్యక్తి జీవన విధానంలోనే కాకుండా కుటుంబ సంబంధాల్లో, సామాజిక అనుబంధాల్లో కూడా మార్పులు వస్తాయి.

Cover Page

INTERNATIONAL JOURNAL OF MULTIDISCIPLINARY EDUCATIONAL RESEARCH
ISSN:2277-7881(Print); IMPACT FACTOR :10.16(2026); IC VALUE:5.16; ISI VALUE:2.286
Peer-Peer Reviewed, Refereed & Open Access International Journal - As per UGC Norms
(Fulfilled Suggests Parameters of UGC by IJMER)
Volume:15, Issue:9(2), September 2026
Scopus Review ID: A2B96D3ACF3FEA2A
Article Received: Reviewed: Accepted
Publisher: Sucharitha Publication, India
Online Copy of Article Publication Available: www.ijmer.in

గ్రామం–పట్టణం మధ్య ఏర్పడే జీవన వ్యత్యాసాలు, కొత్త వాతావరణంలో వ్యక్తి ఎదుర్కొనే అనుభవాలు, స్వగ్రామంతో కొనసాగించే అనుబంధం వంటి అంశాలు జీవన చిత్రణకు విస్తృతిని కలిగించాయి . ఈ నేపథ్యంలో గంగాధర్ కథలను పరిశీలిస్తే మారుతున్న సమాజపు స్వరూపం కూడా అర్థమవుతుంది.

9. మానవతా విలువలు :-

గంగాధర్ కథలలో సామాజిక ప్రయోజనానికి మూలాధారం మానవతా దృక్పథం. మనిషిని అతని కులం, వర్గం, ఆర్థిక స్థితి ఆధారంగా కాకుండా ఒక మనిషిగా చూడాలనే భావన కథలలో అంతర్లీనంగా ఉంటుంది. ప్రేమ, దయ, సహానుభూతి, పరస్పర సహకారం, ఆత్మగౌరవం, త్యాగం వంటి విలువలు పాత్రల ప్రవర్తన ద్వారా వ్యక్తమవుతాయి.

సమాజంలోని సమస్యలను చూపించడమే కాకుండా, వాటిని అధిగమించడానికి మానవీయ విలువలు అవసరమని కథలు సూచించాయి. అందువల్ల ఆయన కథలు సమస్యల చిత్రణతో ముగియకుండా, పాఠకుడిలో ఒక విలువాధారిత ఆలోచనను కూడా కలిగిస్తాయి.

10. సామాజిక చైతన్యం :-

సాహిత్యానికి ఒక ముఖ్యమైన ప్రయోజనం సమాజాన్ని ఆలోచింపజేయడం. గంగాధర్ కథలు కూడా ఇదే లక్షణాన్ని కలిగి ఉంటాయి. సమాజంలో సహజంగా అంగీకరించబడుతున్న కొన్ని అన్యాయాలను, వివక్షలను, అసమానతలను కథా సందర్భాల ద్వారా ప్రశ్నించే అవకాశం కల్పిస్తాయి.

రచయిత ప్రత్యక్షంగా "ఇది తప్పు" అని చెప్పడం కంటే, ఒక పాత్ర అనుభవించిన బాధను పాఠకుడి ముందుంచడం ద్వారా సమస్య యొక్క తీవ్రతను అనుభూతి చెందేలా చేస్తారు. ఈ పద్ధతి పాఠకుడిలో విమర్శనాత్మక ఆలోచనను పెంపొందిస్తుంది. ఈ విధంగా కథలు సామాజిక చైతన్యానికి దోహదపడతాయి.

11. స్థానిక జీవితం – భాష – సంస్కృతి :-

జీవన చిత్రణలో భాషకు ప్రత్యేకమైన ప్రాధాన్యం ఉంటుంది. ప్రజలు మాట్లాడే భాష, స్థానిక పదజాలం, సామెతలు, నుడికారాలు, సంభాషణా శైలి మొదలైనవి ఒక ప్రాంతపు సంస్కృతిని ప్రతిబింబిస్తాయి. గంగాధర్ కథల్లో పాత్రల స్వభావానికి అనుగుణంగా సంభాషణలను ఉపయోగించడం వల్ల కథలకు సహజత్వం ఏర్పడుతుంది.

భాష కేవలం కథ చెప్పే సాధనం కాకుండా, పాత్రల సామాజిక నేపథ్యాన్ని తెలియజేసే సాధనంగా కూడా పనిచేస్తుంది. ఒక పాత్ర ఏ వర్గానికి చెందినది, ఏ వాతావరణంలో పెరిగింది, దాని ఆలోచనా విధానం ఏమిటి అనే విషయాలను సంభాషణల ద్వారా పాఠకుడు గ్రహించగలుగుతాడు. అందువల్ల భాషా ప్రయోగం కూడా జీవన చిత్రణలో అంతర్భాగంగా నిలుస్తుంది.

12. వ్యక్తి–సమాజ సంబంధం :-

గంగాధర్ కథల్లో వ్యక్తి జీవితాన్ని సమాజం నుంచి వేరుచేసి చూడడం సాధ్యం కాదు. వ్యక్తి ఆలోచనలు, నిర్ణయాలు, సంబంధాలు, సమస్యలు అన్నీ అతని సామాజిక నేపథ్యంతో ముడిపడి ఉంటాయి. ఒక వ్యక్తి ఎదుర్కొనే సమస్యకు కుటుంబం, ఆర్థిక పరిస్థితి, సామాజిక విలువలు, సంప్రదాయాలు, పరిసరాలు వంటి అనేక అంశాలు కారణమవుతాయి.

ఈ వ్యక్తి–సమాజ సంబంధాన్ని కథా సంఘటనల ద్వారా ఆవిష్కరించడం వల్ల గంగాధర్ కథలు వ్యక్తిగత అనుభవాల నుంచి సామాజిక విశ్లేషణ వైపు పయనిస్తాయి. ఒక వ్యక్తి కథలో సమాజపు ప్రతిబింబాన్ని, ఒక కుటుంబ సమస్యలో సామాజిక సమస్యను పాఠకుడు గుర్తించగలుగుతాడు.

Cover Page

INTERNATIONAL JOURNAL OF MULTIDISCIPLINARY EDUCATIONAL RESEARCH
ISSN:2277-7881(Print); IMPACT FACTOR :10.16(2026); IC VALUE:5.16; ISI VALUE:2.286
Peer-Peer Reviewed, Refereed & Open Access International Journal - As per UGC Norms
(Fulfilled Suggests Parameters of UGC by IJMER)
Volume:15, Issue:9(2), September 2026
Scopus Review ID: A2B96D3ACF3FEA2A
Article Received: Reviewed: Accepted
Publisher: Sucharitha Publication, India
Online Copy of Article Publication Available: www.ijmer.in

13. **మారుతున్న సమాజపు చిత్రణ:-**

సమాజం నిరంతరం మారుతూ ఉంటుంది. ఆర్థిక వ్యవస్థ, విద్య, సాంకేతిక పరిజ్ఞానం, పట్టణీకరణ, వలసలు, జీవన విలువలు, కుటుంబ నిర్మాణం మొదలైన వాటిలో వచ్చే మార్పులు వ్యక్తి జీవితంపై ప్రభావం చూపుతాయి. గంగాధర్ కథలను ఈ కోణంలో పరిశీలిస్తే సంప్రదాయ జీవన విధానానికి, ఆధునిక జీవన విధానానికి మధ్య ఏర్పడే సంఘర్షణలను కూడా గుర్తించవచ్చు.

పాత విలువలను పూర్తిగా తిరస్కరించడం లేదా కొత్త విలువలను పూర్తిగా సమర్థించడం కాకుండా, మార్పుల మధ్య మనిషి ఎదుర్కొనే అంతర్గత సంఘర్షణను చిత్రించడం కథలకు జీవన వాస్తవికతను అందిస్తుంది. ఈ కారణంగా ఆయన కథలు ఒక నిర్దిష్ట కాలానికి చెందిన జీవితాన్ని మాత్రమే కాకుండా, మారుతున్న సామాజిక మనస్తత్వాన్ని కూడా ప్రతిబింబిస్తాయి.

14. సామాజిక సమస్యల పట్ల రచయిత దృష్టి :-

గంగాధర్ కథల్లో సామాజిక సమస్యల చిత్రణలో రచయిత దృష్టి మానవీయంగా ఉంటుంది. సమస్యను సంచలనాత్మకంగా చూపించడం కంటే, దాని వల్ల వ్యక్తి జీవితంలో ఏర్పడే ప్రభావాన్ని చూపడానికి ప్రాధాన్యం ఇస్తారు. అందువల్ల కథల్లో సమస్య కంటే మనిషి ప్రధానంగా నిలుస్తాడు.

బాధితుడిని కేవలం జాలిపడాల్సిన వ్యక్తిగా కాకుండా, తనకు ఎదురైన పరిస్థితులతో పోరాడే మనిషిగా చిత్రించడం కథలకు గౌరవాన్ని, మానవీయతను అందిస్తుంది. ఈ దృష్టి వల్ల పాఠకుడు పాత్రలతో భావోద్వేగపూర్వకంగా అనుసంధానమవుతాడు.

15. జీవన వాస్తవికత :-

గంగాధర్ కథల ముఖ్యమైన లక్షణం జీవన వాస్తవికత. పాత్రలు అతిశయోక్తులతో కూడిన ఆదర్శ వ్యక్తులుగా కాకుండా, లోపాలు—బలహీనతలు—ఆశలు—భయాలు కలిగిన సాధారణ మనుషులుగా కనిపిస్తాయి. వారు చేసే నిర్ణయాలు కూడా వారి జీవన పరిస్థితుల ప్రభావంతో ఉంటాయి.

జీవితంలో ఉండే వ్యతిరేక పరిస్థితులు కథల్లో కనిపిస్తాయి. ప్రేమ ఉన్న చోటే అపార్థం ఉండవచ్చు; ఆర్థిక ఇబ్బందుల మధ్య మానవత్వం కనిపించవచ్చు; సామాజిక ఒత్తిళ్ల మధ్య ఆత్మగౌరవం కోసం పోరాటం జరగవచ్చు. ఈ జీవన వైరుధ్యాల చిత్రణ కథలకు సహజత్వాన్ని కల్పిస్తుంది.

16. కథల ద్వారా అందించే సామాజిక సందేశం:-

గంగాధర్ కథల్లోని సామాజిక సందేశం ప్రత్యక్ష ఉపదేశం రూపంలో కాకుండా కథా పరిణామంలో సహజంగా వ్యక్తమవుతుంది. సమాజంలో ప్రతి మనిషికీ గౌరవంగా జీవించే హక్కు ఉందనే భావన, అన్యాయాన్ని ప్రశ్నించాల్సిన అవసరం, మానవ సంబంధాలను కాపాడుకోవాల్సిన ప్రాధాన్యం, పరస్పర సహకారం, సామాజిక బాధ్యత వంటి విలువలు కథల ద్వారా పాఠకుడికి చేరుతాయి.

ఈ సందేశం కథను భారమైన ఉపన్యాసంగా మార్చకుండా, జీవితానుభవంగా పాఠకుడికి చేరడం ఆయన కథనశైలిలోని ప్రత్యేకతగా పరిగణించవచ్చు.

17. సామాజిక ప్రయోజనం – సాహిత్య ప్రయోజనం :-

గంగాధర్ కథలను కేవలం సామాజిక ప్రయోజనంగా మాత్రమే చూడటం సరైంది కాదు. వాటిలో కథా నిర్మాణం, పాత్ర చిత్రణ, సంభాషణలు, సంఘర్షణ, వాతావరణ చిత్రణ వంటి సాహిత్య లక్షణాలు కూడా సమన్వయంగా ఉంటాయి. సామాజిక సమస్యను కథతో మేళవించడం వల్ల రచనకు సాహిత్య విలువ ఏర్పడుతుంది.

Cover Page

INTERNATIONAL JOURNAL OF MULTIDISCIPLINARY EDUCATIONAL RESEARCH
ISSN:2277-7881(Print); IMPACT FACTOR :10.16(2026); IC VALUE:5.16; ISI VALUE:2.286
Peer-Peer Reviewed, Refereed & Open Access International Journal - As per UGC Norms
(Fulfilled Suggests Parameters of UGC by IJMER)
Volume:15, Issue:9(2), September 2026
Scopus Review ID: A2B96D3ACF3FEA2A
Article Received: Reviewed: Accepted
Publisher: Sucharitha Publication, India
Online Copy of Article Publication Available: www.ijmer.in

సామాజిక ప్రయోజనం ఎక్కువగా ఉండి కళాత్మకత తగ్గితే కథ ప్రచార రచనగా మారే ప్రమాదం ఉంటుంది. కానీ గంగాధర్ కథల్లో జీవితం–సమాజం–కథ పరస్పరం మిళితమై ఉండటం వల్ల సామాజిక సందేశం సహజంగా పాఠకుడికి చేరుతుంది.

18. పాఠకుడిపై ప్రభావం :-

కథ చదివిన తరువాత పాఠకుడిలో కలిగే ఆలోచన కూడా దాని సామాజిక ప్రయోజనంలో భాగమే. గంగాధర్ కథల్లోని పాత్రలు, సంఘటనలు, సమస్యలు పాఠకుడికి తన చుట్టూ ఉన్న సమాజాన్ని కొత్త దృష్టితో పరిశీలించే అవకాశాన్ని కల్పిస్తాయి. ఇంతవరకు సాధారణంగా కనిపించిన ఒక సంఘటన వెనుక ఉన్న సామాజిక కారణాలను పాఠకుడు ఆలోచించేలా కథలు చేస్తాయి.

ఇతరుల బాధను అర్థం చేసుకోవడం, సామాజిక అసమానతలను గుర్తించడం, మానవ సంబంధాల విలువను తెలుసుకోవడం వంటి భావనలు కథల పఠనం ద్వారా అభివృద్ధి చెందుతాయి. ఈ విధంగా సాహిత్య అనుభూతి సామాజిక అవగాహనగా పరిణమిస్తుంది.

ముగింపు:-

వేంపల్లి గంగాధర్ కథలను పరిశీలించినప్పుడు జీవితాన్ని చిత్రించడం, జీవితంలోని సమస్యలను గుర్తించడం, ఆ సమస్యల వెనుక ఉన్న సామాజిక పరిస్థితులను ఆవిష్కరించడం, మానవతా విలువలను ప్రతిపాదించడం అనే అంశాలు పరస్పర సంబంధంతో కనిపిస్తాయి. ఆయన కథల్లోని సామాన్య మనుషులు, గ్రామీణ జీవితం, పేదరికం, ఆర్థిక ఇబ్బందులు, కుటుంబ సంబంధాలు, స్త్రీ జీవిత సమస్యలు, కుల–వర్గ అసమానతలు, యువత సమస్యలు, మారుతున్న జీవన విలువలు మొదలైన అంశాలు సమాజపు బహుముఖ స్వరూపాన్ని ప్రతిబింబిస్తాయి.

ఆయన కథల్లోని జీవన చిత్రణ కేవలం బాహ్య పరిస్థితుల వర్ణనకు పరిమితం కాదు. వ్యక్తుల అంతరంగాన్ని, వారి భావోద్వేగాలను, ఆశలను, నిరాశలను, సంఘర్షణలను కూడా ఆవిష్కరిస్తుంది. అందువల్ల గంగాధర్ కథల్లో బాహ్య జీవితం–అంతరంగ జీవితం, వ్యక్తి–కుటుంబం, కుటుంబం–సమాజం, సంప్రదాయం–ఆధునికత వంటి అనేక సంబంధాలు కథా వస్తువులో అంతర్భాగాలుగా నిలుస్తాయి.

సామాజిక సమస్యలను చిత్రించేటప్పుడు రచయిత మానవీయ దృష్టిని కోల్పోకపోవడం ఆయన కథల ప్రత్యేకత. సమాజంలోని లోపాలను చూపించడంతో పాటు, వాటి పట్ల పాఠకుడిలో స్పందనను కలిగించడం, మనిషి పట్ల గౌరవాన్ని పెంపొందించడం, సామాజిక బాధ్యతను గుర్తుచేయడం ఆయన కథల సామాజిక ప్రయోజనంగా చెప్పవచ్చు. ఈ కారణంగా వేంపల్లి గంగాధర్ కథలు సమకాలీన సామాజిక జీవనానికి ప్రతిబింబాలుగా మాత్రమే కాకుండా, సమాజాన్ని అర్థం చేసుకోవడానికి, ప్రశ్నించడానికి, మానవీయంగా స్పందించడానికి దోహదపడే సాహిత్య రచనలుగా గుర్తించవచ్చు.

మొత్తంగా చూస్తే, వేంపల్లి గంగాధర్ కథాసాహిత్యంలో జీవన చిత్రణే సామాజిక ప్రయోజనానికి పునాది; సామాజిక ప్రయోజనమే జీవన చిత్రణకు పునాది అనే విస్తృతమైన అర్థాన్ని అందిస్తుంది. ఈ రెండు అంశాలు పరస్పరం మిళితమై ఉండటం వల్ల ఆయన కథలు జీవితం నుంచి పుట్టి, తిరిగి జీవితాన్నే ప్రశ్నించే సాహిత్య రూపంగా నిలిచాయి.

ఆధార గ్రంథాలు:-

1. కథా శిల్పం - వల్లంపాటి వెంకటసుబ్బయ్య
2. కథానిక స్వరూప స్వభావాలు - పోరంకి దక్షిణామూర్తి
3. తెలుగు కథలు - కథన రీతులు - సింగమనేని నారాయణ
4. తెలుగు కథ వికాసం - పాలగుమ్మి పద్మరాజు
5. తెలుగు కథ నాడు, నేడు - కోడూరు శ్రీరామమూర్తి

Cover Page

INTERNATIONAL JOURNAL OF MULTIDISCIPLINARY EDUCATIONAL RESEARCH
ISSN:2277-7881(Print); IMPACT FACTOR :10.16(2026); IC VALUE:5.16; ISI VALUE:2.286
Peer-Peer Reviewed, Refereed & Open Access International Journal - As per UGC Norms
(Fulfilled Suggests Parameters of UGC by IJMER)
Volume:15, Issue:9(2), September 2026
Scopus Review ID: A2B96D3ACF3FEA2A
Article Received: Reviewed: Accepted
Publisher: Sucharitha Publication, India
Online Copy of Article Publication Available: www.ijmer.in

6. 6.మొలకల పున్నమి కథలు.
7. గ్రీష్మ భూమి కథలు.
8. దేవరశిల కథలు.
9. పాపాఘ్ని కథలు.
10. రావణ వాహనం కథలు.
11. గంగమ్మ పూలు కథలు.